

ФЕНОМЕН МОВНОЇ ГРИ В ПУБЛІЦИСТИЦІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Чернявська Я. П.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – ст. викладач Єрмоленко С. В.

Мовна гра розглядається в цьому дослідженні в рамках різноманітних прийомів.

Мовна гра представляється нам засобом створення нових смислів, нових асоціативних зв'язків між смислами слів і нових образів, що досягається за рахунок непередбачуваності нових словотворень, фонетичних та графічних експериментів.

Гра є одним з універсальних механізмів психіки людини, яка пронизує всі сфери її життєдіяльності, а мовна гра є одним із проявів загального прагнення людини до гри, прагнення, що приводить у рух її творчі здібності.

Багатоаспектність підходів до інтерпретації творчої функції мови проявляється в неоднозначному трактуванні такого складного і давно досліджуваного феномена, як мовна гра. Лінгвістичні роботи, присвячені мовній грі, відрізняються своїми підходами до осмислення цього феномена.

При дослідженні мовної гри лінгвісти стикаються з низкою невіршених завдань і труднощів. Насамперед, проблематичним є саме визначення. Розглянувши різні точки зору вчених можна констатувати, що для більшості лінгвістів характерно наступне тлумачення мовної гри :

Мовна гра – це форма мовної діяльності людини, спосіб вираження особистості мовними засобами, в якому виявляється її індивідуальний стиль і в якому мовна особистість реалізує свої лінгвокреативні здібності.

До того ж мовна гра приносить естетичне задоволення і задовольняє психоемоційні потреби . Граючи з формою мови , вона підсилює її виразність або створює комічний ефект, реалізує мовнотворчу функцію і сприяє створенню нових слів, збагачуючи тим самим мову. Це дає дослідникам багатий мовний матеріал для вивчення творчих начал у людині, дозволяє стати учасниками тонкої інтелектуальної гри.

Потенційні можливості реалізації гри у мові нескінченні. Мовні ігри сприяють підвищеній активності сприйняття повідомлення,

змушують реципієнтів виводити нові смисли з текстових одиниць, вибудовувати асоціативні ряди і логічні ланцюжки.

Використання мовних ігор вимагає співтворчості читача, який повинен не тільки відновити вихідні мовні одиниці, які зазнали творчої обробки, а й визначити нове текстове значення, зазвичай збагачене емоційно – оцінним "приростом" сенсу. Таким чином, адресат бере активну участь у мовній грі, запропонованої творцем послання.

Мовна гра розглядається як стилістичний засіб, як феномен риторично оформленої мови. Порушення правил, стилю, несподіваність і можливість тісно пов'язати один з одним різні змісти в мовній грі сприяють тому, щоб задовольнити заборонені або блоковані імпульси точно і без ризику.

Одною з найпоширеніших сфер застосування мовної гри – є тексти публіцистичної літератури.

У цьому полягає жанрово-стилістична обмеженість і особливий характер стилістичної функції мовної гри. Її стилістична значущість залежить від ефекту несподіванки. Мовні ігри дозволяють представити типові риси фрагментів дійсності в оригінальній формі. Ексцентричності, незвичайності, наочності сприяє нове бачення і більш витончена позиція письменника. Іноді такі уточнення стають надмірно педантичними, завдяки чому створюються різні, часто жартівливі або іронічні конотації.

Виходячи з отриманих у ході дослідження даних, можна зробити висновок, що серед способів гри в мові публіцистики найбільш поширеними є: словоскладання, обігрування власних назв і імен загальних, редуплікація, контамінація, складноскорочені слова – аббревіатури, переосмислення, ономатопея, нестандартні новоутворення.

Мовна гра в німецькій мові має свої відмінності і подібності. У німецькій мові найчастіше мовна гра присутній в композитах, словах-компресивах, редуплікації.

На наш погляд, в рамках одного дослідження не представляється можливим повно і всебічно висвітлити всі питання, пов'язані з вивченням мовної гри в публіцистиці.

Мовна гра, безсумнівно, викликає величезний інтерес у дослідників, і тому вимагає подальшого розгляду.

Перекладацькі інновації: матеріали IV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Суми, 13–14 березня 2014 р. / редкол.: С. О. Швачко, І. К. Кобякова, О. О. Жулавська та ін. – Суми : Сумський державний університет, 2014. – 172 с.